

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Udrag fra Noveller

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Noveller", i Blicher, Steen Steensen: *Noveller*, udg. af Esther Kielberg ; Henrik Ljungberg , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 304. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-blic03val-shoot-idm140515386845200/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Noveller

ændrer det og hans forhåbninger til det – og stadig kraftigere understreger hans ensomhed, der således får karakter af skæbne. Morten synes at blive kastet omkring på tilværelsens hav af blinde vinde, og hans histories sjæleligt fattede afslutning gør indtryk ved den smerte der dirrer lige bag de resignerede ord.

Det sker selvfølgelig ikke mindst på baggrund af den forholdsvis lange del af dagbogen der skildrer hans tidlige ungdoms fascination af det galante salonliv på godset og det spændende jagtliv i den omgivende jyske natur. Med påfaldende få midler får Blicher gennem Mortens naive men stærkt sansede iagttagelser gengivet overbevisende mennesketyper og en vældig stemning både ude og inde.

Det ligger derfor lige for at sige »ak, hvor forandret!«, når man ved endt læsning lukker dagbogen i, samtidig med at Morten Vinge lægges i graven i sin fædrenes jord efter at have tilbragt det meste af sit liv som lejesoldat og krigsfange i Sverige og Sibirien.

Men det går ikke at nøjes med den historie! Mortens skrift gemmer nemlig på flere historier end han selv er klar over. Hans dagbog handler nok så meget om ham selv – om hvorfor han skriver som han gør.

Morten er en jagttager og står således i voldsom kontrast til sin legekammerat og ungdomsven Jens, der er en deltager og en »Pigernes Jens«. De er som komplementære størrelser. Hvor Morten dydigt lever op til Jens' præstefars pædagogiske og lærdomsmæssige forventninger, gør Jens alt for at droppe bøgerne og opsege den friske fysiske udfoldelse på trods af den faderlige autoritet. Præsten favoriserer – påfaldende – dydsmønstret og lægger grumt afstand til sit kød og blod. Ikke desto mindre græder Jens som pisket da fæderen dør, mens Morten er »alde tilmodes«. Og på godset, hvor Jens solidarisk hjælper Morten til at blive ansat, blander den første sig med karle og piger, mens den sidste holder sig for sig selv.

Men den modsætningsfyldte samhørighed mellem dem fører jo til noget i Mortens liv. Jens lærer ham at gå på jagt, og samtidig med at Morten fascineres af denne aktivitet – dens skrækblandede lystfølelse – erhverver han ubevidst en viden om sin seksualitet. Han læser sig selvfølgelig også til den – men det er ikke læsningen der får ham til at handle, det er relationen til Jens. Eller – kunne man sige – til den del af sig selv som han fortrænger. Jens hjælper ham ikke alene op på godset og ud i skoven, han hjælper ham også ned i sengen hvortil